

การวางแผนพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

AN APPROACH OF PLANNING AND DEVELOPMENT FOR KHAO TAO HANDICRAFT CENTER IN PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE, THAILAND

เขวีกา สุขเอี่ยม^{1*}

สุวรรณา เขียวภักดี²

Khewika Sukiam^{1*}

Suwanna Khiewphakdi²

(Received: February 07, 2020; Revised: April 15, 2020; Accepted: June 12, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น 2) เพื่อสนับสนุนให้มีการสืบสานและอนุรักษ์การทอผ้าฝ้ายที่มีเอกลักษณ์ให้คงอยู่ เสริมการสร้างรายได้ภายในชุมชนบ้านเขาเต่า และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าจำนวน 13 คนผลการศึกษาพบว่า ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่านั้นเป็นโครงการในพระราชดำริ จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับกลุ่มสตรีบ้านเขาเต่าให้มีรายได้นอกเหนือจากการทำประมง ควรมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าให้เป็นที่รู้จักผ่านสื่อสังคม ด้านการสืบสานและอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์เพื่อให้ความเป็นเอกลักษณ์การทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก อีกทั้งพัฒนารูปแบบและลายผ้าให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับยุคปัจจุบันเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถสวมใส่ในชีวิตประจำวันได้จริง เสริมสร้างให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และแนวทางในการพัฒนาศูนย์ควรเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เกิดการสืบสานและอนุรักษ์ต่อไป

คำสำคัญ: ลายผ้า การทอผ้าด้วยกี่กระตุก แผนพัฒนา ศูนย์หัตถกรรม

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

² อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

*Corresponding author, E-mail: khewikasukiam@gmail.com

Abstract

The development Planning of Khao Tao Handicraft Center In Prachuap Khiri Khan Province, Thailand is a qualitative research. The research objectives were 1) To promote and publicize a product of Khao Tao community shall be significantly enhanced. 2) To support and conservation of woven cotton fabric, which is very unique. 3) To support about a community to make income. Data collected from 13 member of Khao Tao Handicraft Center as a sample of this research. The research findings were as follows: A Khao Tao Handicraft Center is the royal Initiative project, which is founded for make an extra incomes to community. Publicize the community by social media. To inherit and conserving a processes of cotton fabric weaving with the loom, and improve style and wale to be able to well-timed in order to customer can wearing in daily life, making more money and approach of planning and development have to establish a learning center to be conserve and inheritance.

Keywords: Wale, Loom, Development Planning, Handicraft Center

1. บทนำ

การทอผ้าฝ้ายของกลุ่มสตรีบ้านเหล่าปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการทอด้วย “กึ่งกระตุก” เนื่องจากเป็นที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชนให้นำมาใช้ในการทอผ้าเพราะเป็นการทอผ้าที่มีหน้ากว้างช่วยให้การทอผ้ารวดเร็วขึ้นโดยเพิ่มปริมาณความยาวของผ้าได้มากกว่าการทอผ้าที่พุ่งกระสวยด้วยมือที่กระตุกที่พบในปัจจุบันมี 2 ขนาด คือกึ่งขนาดใหญ่ใช้ทอผ้าที่มีความกว้างมากเวลาทอต้องใช้คน 2 คนช่วยกันพุ่งกระสวยไปมาส่วนกึ่งขนาดเล็กซึ่งใช้แรงงานของคนทอเพียงคนเดียว ดังนั้นกลุ่มทอผ้าในหลายจังหวัดของไทยจึงนิยมใช้วิธีการทอผ้าด้วยกึ่งกระตุกโดยเฉพาะในกลุ่มภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เชียงใหม่ ลำปาง ยโสธร เป็นต้น เอกลักษณะอย่างหนึ่งที่สำคัญของผ้าทอที่ชุมชนบ้านเขาเต่า นั้น เริ่มมาตั้งแต่กระบวนการปั่นฝ้าย เนื่องจากชุมชนบ้านเขาเต่า เป็นชุมชนเล็กๆ สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเลน ไม่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก การปลูกฝ้ายมีวิธีการและการดูแลค่อนข้างซับซ้อน ทางชุมชนจึงทำการสั่งซื้อฝ้ายมาจากโรงงาน จากนั้นจึงนำฝ้ายที่ซื้อมามีปั่นให้เป็นเส้นด้ายเองทำให้ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นเน้นคุณภาพของเนื้อฝ้ายและการทอมีผ้าฝ้าย 2 ประเภท คือ ผ้าฝ้ายธรรมชาติ และฝ้ายขัดมัน มีลักษณะคล้ายไหม มีความมันเงา กว่าฝ้ายทั่วไป ส่วนลายที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชุมชนคือ “ลายเต่า” ที่ถึงแม้ว่าจะมีหลายชุมชนที่ทำลายเต่า แต่ก็ไม่มีที่ใดให้รายละเอียดของลายและการทอแบบ 9 เส้น ได้เหมือนกับที่ชุมชนแห่งนี้

ชุมชนบ้านเขาเต่า เป็นชุมชนที่ดำรงชีพด้วยการทำประมงเป็นหลัก ส่งผลให้เมื่อหมดฤดูประมง จะเกิดการขาดรายได้หลักมาจนเจือจรรอบครัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงเล็งเห็นและทรงริเริ่ม พระองค์ทรงนำการทอผ้าด้วยกึ่งกระตุกพระราชทานเพื่อเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้คนในชุมชนด้วยการนำครูจาก อำเภอคูบัว จังหวัดราชบุรี มาสอนวิธีการทอผ้าเพื่อเป็นการสร้างอาชีพให้คนในชุมชน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีงาน สามารถสร้างรายได้เสริมมาพัฒนาชุมชน และจัดตั้งเป็นศูนย์หัตถกรรมทอผ้าเขาเต่าในเวลาต่อมา (มติชนออนไลน์, 2561) เมื่อ 40 ปีก่อน เดิม “ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า” ใช้ชื่อว่า “ศูนย์ฝักอบรมทอผ้าบ้านเขาเต่า” อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ต้องการส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่มี

อาชีพเสริมการทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจัดหาอุปกรณ์ครุมาฝึกสอน ทั้งการทอ ย้อมสี ออกแบบลาย ตัดเย็บโดยอาศัยใต้ถุนศาลาวัดเขาเต่าเป็นสถานที่ฝึกทอ ซึ่งช่วงนั้นมีสมาชิกหรือนักเรียนทอผ้าราว 10 คนกระทั่งปี พ.ศ. 2536 ศูนย์ได้ปิดตัวลง เพราะปัจจัยหลายอย่างที่รุ่มร่า ทั้งปัญหา ค่าจ้าง แรงงานเงินทุน สมาชิกทอผ้า และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนนักเรียนทอผ้าในยุคนั้นทุกคนต่างแยกย้ายไปประกอบอาชีพอื่นต่อมาในปี พ.ศ. 2545 เมื่อจังหวัดต้องการจะฟื้นฟู กิจกรรมทอผ้าของบ้านเขาเต่า

นางอมลวรรณ เอี่ยมสำอางค์ ประธานกลุ่มจึงได้รวบรวมนักเรียนทอผ้าสมัยนั้น 13 คนจัดตั้งเป็น กลุ่มสตรีทอผ้าเขาเต่าและเริ่มฟื้นฟูการทอผ้าขึ้นมาอีกครั้งโดยมีเทศบาลเมืองหัวหินจัดงบประมาณปรับปรุง อาคารทอผ้า และอาคารจัดแสดงผลภัณฑ์พร้อมจัดวิทยากรมาฝึกอบรมการทอผ้าลายต่างๆ ให้สมาชิก ปัจจุบันมีผลงานนับร้อยชนิด อาทิ ผ้าฝ้ายทอผ้าขาวม้า ผ้าถุง ผ้าโสร่งผ้าฝ้ายยกดอก ผ้าฝ้ายสีสันท่างๆ สำหรับตัดเสื้อผ้า หมวก กระเป๋า ฯลฯ ซึ่งมีราคาตั้งแต่ 150 - 1,000 บาท

ตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในสังคม ส่งผลให้การค้าผ้าทอกี่กระตุกมีการ ถดถอยลงมาก เนื่องจากคนสมัยใหม่ ไม่ให้ความสนใจที่จะบริโภคผ้าทอกี่กระตุก และยังส่งผลทางอ้อมไป ยังกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนไม่สนใจจะสานต่อกลุ่มทอผ้า ทำให้ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าเขาเต่า มีสมาชิกลดลง และเสื่อมถอยลง เนื่องจากขาดคนรุ่นใหม่ มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการทำที่ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าเขาเต่ามี ความเสื่อมถอยลงในด้านการค้า ทำให้เห็นถึงปัญหา ด้านการพัฒนาตัวสินค้าเช่นการพัฒนาลายผ้า การทำ ผลิภัณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ ด้านการประชาสัมพันธ์ การพัฒนา และเสริมสร้างทัศนคติของคนในชุมชนต่อ การทอผ้าที่กระตุก ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพื่อพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าเขาเต่า ให้มีการเสริมสร้าง รายได้ และสามารถทำเป็นอาชีพที่ยั่งยืนให้กับคนในชุมชน และบุคคลที่สนใจได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น
2. สนับสนุนให้มีการสืบสานและอนุรักษ์การทอผ้าฝ้ายที่มีเอกลักษณ์ให้คงอยู่ต่อไป
3. เพื่อเสริมการสร้างรายได้ภายในชุมชนบ้านเขาเต่า

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สมาชิกกลุ่มในศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า จำนวน 13 คน ได้แก่ ประธานกลุ่ม 1 คน, รองประธานกลุ่ม 1 คน, เลขานุการ 1 คน, ฝ่ายขายและการตลาด 2 คน, สมาชิกของกลุ่ม 8 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่ศึกษาเลือกพื้นที่ในการศึกษาแบบเจาะจงในเขตพื้นที่ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

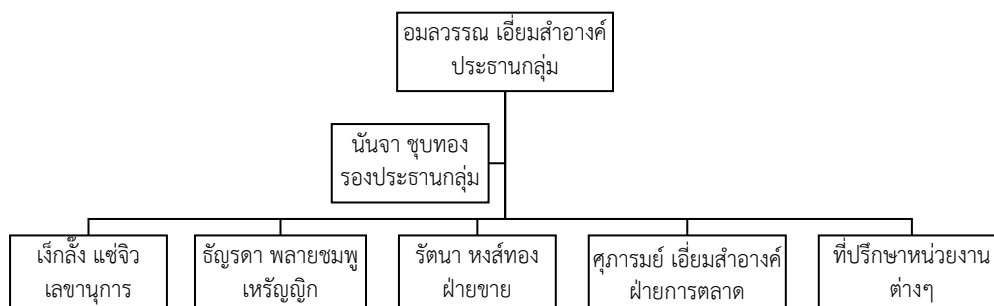
การศึกษาครั้งนี้เป็นรูปแบบของการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบของการสำรวจโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก มีแบบสอบถามกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทำการสัมภาษณ์ผู้ทำหน้าที่ดูแลร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน มีการพูดคุยซักถามข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์และทำการศึกษาข้อมูลบุคลากรจากแผนผังโครงสร้างองค์กรของศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธี ทฤษฎีฐานรากเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของกลุ่มและประเด็นในการพัฒนาพื้นที่ฟูรายได้ให้กับกลุ่ม

4. ผลการวิจัย

พบว่าโครงสร้างขององค์กรประกอบไปด้วย

ภาพที่ 2 โครงสร้างองค์กร

จากโครงสร้างข้างต้น จะเห็นได้ได้ภายในศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า มีระบบการบริหารจัดการภายในค่อนข้างดี แบ่งฝ่ายและหน้าที่การทำงานชัดเจน ส่วนใหญ่การรับคำสั่งซื้อจะผ่านประธานกลุ่มหรือรองประธานกลุ่มโดยตรง จากนั้นจึงทำการแบ่งสรรงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาในแต่ละหน้าที่ต่อไปในด้านรายได้นั้นถือว่าค่อนข้างดี เนื่องจากมีการสั่งสินค้าและผลิตภัณฑ์ตลอดทั้งปี ในส่วนของฝ่ายขายและฝ่ายการตลาด ยังคงเน้นที่การรับคำสั่งซื้อมากกว่าการจำหน่ายหน้าร้าน ทำให้หน้าร้านไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนา เก่า ดูทรุดโทรม และจากการจัดทำแนวทางการพัฒนา พบว่า

1. การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นซึ่งมาจาก การให้การอบรมเรียนรู้ฝ่ายขายของกลุ่มสมาชิกชุมชนบ้านเขาเต่า ให้มีการเพิ่มช่องทางการโฆษณา

และขอความช่วยเหลือจากภาครัฐในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ เช่น การออกบูธในงานแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP ทั้งในไทยและต่างประเทศ

2. สนับสนุนให้มีการสืบสานและอนุรักษ์การทอผ้าฝ้ายที่มีเอกลักษณ์ให้คงอยู่ต่อไปจากความต้องการของประธานกลุ่มที่ฟื้นฟูศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าขึ้นมาใหม่ เพื่อต้องการที่จะอนุรักษ์ไว้จนปัจจุบันงานหัตถกรรมผ้าทอของชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้นกว่าเดิม แต่เมื่อเวลาผ่านไปศูนย์หัตถกรรมแห่งนี้ก็เริ่มได้รับความนิยมน้อยลง จึงต้องการหาวิธีที่ช่วยให้ศูนย์หัตถกรรมและการทอผ้าของชุมชนแห่งนี้สามารถคงอยู่ต่อไป โดยที่รูปแบบและลายผ้านั้นเข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

3. เสริมการสร้างรายได้ภายในชุมชนบ้านเขาเต่าจากเดิมที่เน้นรายได้หลักมาจากผู้ซื้อรายใหญ่ที่นำไปส่งออกยังตลาดต่างประเทศ เมื่อทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้วยชุมชนเองโดยตรง สามารถทำให้เพิ่มรายได้ทางตรงมากขึ้นจากการจำหน่ายต่อผลิตภัณฑ์หนึ่งชิ้น และเนื่องจากเป็นงานฝีมือที่ใช้ทั้งกำลังกายระยะเวลาที่นาน ความละเอียด ความเป็นเอกลักษณ์และคุณภาพผ่านการปรับปรุงรูปแบบและลายผ้าเพื่อนำเสนอต่อผู้บริโภค สามารถสร้างคุณค่า รายได้ที่เพิ่มขึ้น และสามารถกระจายไปในชุมชนได้อย่างทั่วถึง

5. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นภายในศูนย์หัตถกรรมนั้นมีทัศนียภาพที่ควรปรับปรุงเนื่องจากสถานที่ยังมีทางเข้าที่ไม่ชัดเจนและป้ายบอกทางขาดความเป็นสากล และมีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงหรือการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่ชัดเจนจึงส่งผลให้ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มนักท่องเที่ยวปัจจุบันคนยุคใหม่ให้ความนิยมกับเสื้อผ้าแฟชั่นมากยิ่งขึ้นซึ่งผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของศูนย์หัตถกรรมยังขาดความทันสมัยและมีช่องทางการจัดจำหน่ายเพียง 2 ทางคือการจัดจำหน่ายหน้าร้านและจัดทำตามคำสั่งซื้อเท่านั้นควรมีหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือด้านการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นคนรุ่นใหม่ในหมู่บ้านเขาเต่าไม่ให้ความสนใจอาชีพทอผ้าที่มีมาตั้งแต่อดีตทำให้มีเพียงผู้สูงอายุในหมู่บ้านไม่กี่รายที่ยังคงช่วยกันทอผ้า

จากปัญหาทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คนภายในสมาชิกศูนย์หัตถกรรมบ้านเขาเต่าสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ จากการสัมภาษณ์ พบว่าประธานกลุ่มมีแนวคิดที่จะรวบรวมกลุ่มทอผ้าจากกลุ่มที่มาศึกษาดูงานและกลุ่มทอผ้าทั่วประเทศเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ ร่วมกันซึ่งกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายนั้นจะช่วยให้องค์กรสามารถอยู่รอดได้จากการช่วยเหลือกันของสมาชิกในเครือข่ายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นุชนาถ รัตนสูงค์ชัย (2554) ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้ชุมชนผ่านเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน

ต่อมาในเรื่องของช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีฝ่ายการตลาดและฝ่ายขายในโครงสร้างองค์กรของศูนย์หัตถกรรม แต่ก็ยังรับเพียงแค่ Order พ่อค้าคนกลางลูกค้ารายย่อย และการจำหน่ายหน้าร้าน ทำให้เกิดปัญหาด้านราคาที่ค่อนข้างไม่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์เพราะการทอผ้าเป็นงานฝีมือที่ใช้ความประณีตสูงและใช้เวลาต่อชิ้นนาน แต่ราคาที่จำหน่ายนั้นยังไม่คุ้มค่างบผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิญา ศักดาศิริโรจน์ (2558) ศึกษา แนวทางการพัฒนาธุรกิจ สินค้าที่ระลึกประเภทงานหัตถกรรมไทย ในบริบทการท่องเที่ยว กล่าวว่า ควรกำหนดราคาจากระดับคุณภาพ กระบวนการผลิต และวัตถุดิบในการผลิตมากกว่าการกำหนดราคาจากกลุ่มลูกค้า นอกจากนี้สิ่งที่ทำให้แตกต่างจากที่อื่นๆ ของชุมชนบ้านเขาเต่าถึงแม้ไม่ได้เริ่มจากการปลูกฝ้ายเองเพราะปัญหาของที่ดินเพาะปลูก ทางศูนย์หัตถกรรมได้สั่งซื้อฝ้ายดิบจากโรงงานแล้วนำมาปั่นเป็นด้ายเองทำให้ได้

ผ้าที่มีคุณภาพสูง วิธีการทอที่ประณีตในแต่ละลายผ้าให้ออกมาสวยงามที่สุด รูปแบบและลายผ้าอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยให้ผู้บริโภคสามารถนำมาสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน หรือคิดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกมาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางนุช อิมเรือง (2554) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์นั้นเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้องค์กรหรือกลุ่มประสบความสำเร็จได้

การสืบสานและอนุรักษ์จะก้าวต่อไปได้ด้วยคนรุ่นใหม่ เพื่อให้การทอผ้าที่มีเอกลักษณ์ของชุมชนสามารถคงอยู่ต่อไป จึงต้องหาแนวทางให้คนรุ่นใหม่สนใจในการทอผ้า การสร้างความสนใจและดึงดูดให้คนรุ่นใหม่สนใจจึงต้องมาจากการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่ว่ามีพฤติกรรมบริโภคอย่างไร แพลตฟอร์มสิ่งที่อยู่คู่กับผู้คนมาโดยตลอด เปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการสืบสานต่อไปต้องควบคู่กับแฟชั่นด้วย เช่น การจัดการแข่งขันเกี่ยวกับดีไซน์ต่างๆ ให้กับนักเรียนนักศึกษาและบุคคลภายนอกที่สนใจโดยมีรางวัลให้

ดังนั้น จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า พบว่าสามารถนำแนวทางต่างๆ มาใช้และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้หลัก เปิดสอนการทอผ้า ลายเต่าที่สื่อถึงชุมชนบ้านเขาเต่า การจัดทำกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจคนรุ่นใหม่ให้เข้ามาศึกษา ซึ่งสามารถสร้างรูปแบบใหม่ๆ ลายผ้าใหม่ๆ ที่คนรุ่นเดียวกันชื่นชอบ การปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบของผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดโดยส่งต่อให้ประธานกลุ่มเป็นผู้เผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆ ผ่านแผนการถ่ายทอดการพัฒนาให้สมาชิกในกลุ่มโดยใช้กระบวนการ POLC ในการควบคุมดูแลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้

การนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานฝีมืออันประณีตนั้น ต้องเน้นให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ ความโดดเด่นทางศิลปะ และคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม การดำเนินวิถีชีวิตโดยเฉพาะด้านเครื่องแต่งกายนุ่มนวล จึงจะทำให้ลูกค้ารู้สึกถึงความคุ้มค่า แม้จะราคาแพงกว่าสินค้าประเภทเดียวกันแต่ไม่ใช่งานฝีมือผ้าทอบ้านเขาเต่าเป็นทั้งงานฝีมือ และเป็นสื่อทางวัฒนธรรมด้วย เป็นผ้าที่ควรแก่การเป็นของที่ระลึกที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง การโชว์สินค้าที่ถูกที่ และเหมาะสมจะทำให้สินค้ามีระดับเป็นที่สนใจเป็นที่สนใจแก่นักท่องเที่ยว เช่น

1. โรงแรมชั้นนำในหัวหิน พร้อมภาพการผลิตและแหล่งผลิต
2. สถานที่ท่องเที่ยวพร้อมภาพถ่ายทอดและแนะนำแหล่งผลิต
3. สถานที่ราชการสำคัญ
4. สถานศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันอุดมศึกษา

ในท้องถิ่น

ทั้ง 4 สถานที่นี้ไม่ใช่ร้านค้าแต่เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อจุดประกายความสนใจสินค้า ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมและได้ผลกับสินค้าประเภทนี้ที่เป็นสินค้านำราคาแพง เพราะเป็นงานฝีมือ ใช้เวลาในการผลิตและจำนวนจำกัดของผลิต

6. ข้อเสนอแนะ

1. ด้านวิชาการ ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาเกี่ยวกับการทอผ้า

2. ด้านพาณิชย์ สามารถนำกลยุทธ์จากทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับการนำเสนอการขายผลิตภัณฑ์จากศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมที่มีเพียงการขายหน้าร้านและการขายส่งให้ลูกค้าประจำเท่านั้น

3. การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเฉพาะกรณี เช่น การศึกษาลายผ้า เพื่อเป็นแนวทางให้ประธานกลุ่มนำเอาไปพัฒนาและนำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการภายในศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน ซึ่งทั้ง 13 คนนี้เป็นสมาชิกในศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่าการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการรวมถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวหรือประชาชนในหมู่บ้านด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

- ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา. (2558). การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่จากภูมิปัญญาด้านการจักสานอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์. *เจอร์นอลออฟอาร์ทคอลลจก*, 149-171.
- นงนุช อิมเรือง. (2554). แนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านห้วยหลิม. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 1-15.
- นุชนารถ รัตนสูงศรีชัย. (2554). กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 31-50.
- มติชนออนไลน์. (2561). *กลุ่มสตรีทอผ้า บ้านเขาเต่า กับความสำเร็จที่เริ่มจากศูนย์*. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_124669
- มธุรา สวานศรี. (2559). แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 41-55.
- วิไลลักษณ์ กิตติบุตร. (2552). การพัฒนาสินค้าชุมชนทอผ้าอำเภอต๋อยสะเก็ด สู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP). *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 56-67.
- ศุภธรณิศว์ เต็มสงวนวงศ์. (5-7 กุมภาพันธ์ 2556). *การพัฒนากลยุทธ์การตลาดกลุ่มทอผ้าหมู่ 6 บ้านดงเจริญชัย ตำบลหนองแห่ย์ อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่*. เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51: สาขาศึกษาศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สกาวเดือน เชื้อสีดา. (2560). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การสร้างแบรนด์สินค้าแฟชั่นผ้าทอไหมอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 120-131.
- สมาพร คล้ายวิเชียร. (1 มกราคม 2552). *SAMAPORN KLAYVICHEN สมาพรคล้ายวิเชียร*. สืบค้นจาก <http://www.samaporn.com>
- อภิญา ตักดาศิริรัตน์. (2558). แนวทางการพัฒนาธุรกิจ สินค้าที่ระลึกประเภทงานหัตถกรรมไทยในบริบทการท่องเที่ยว. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาสอีสเทิร์น*, 30-36.
- อันธิกา ทิพย์จำนงค์. (2557). การพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าทอ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา . *วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 161-173.